

YM vesien- ja merenhoidon ajankohtaiset – Tuloksia ja suuntaviivoja tulevaan

Valtakunnallisen vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari
Kuopio 2.-3.6.2026

Jenni Jäänheimo, Erityisasiantuntija, ympäristöministeriö

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Esityksen sisältö

- Ahti- ohjelmakatsaus
- VHMH suunnittelukausi 2028 =>
- Terveisiä Helmi-ohjelmasta
- Osaamisen tuki
- Syksyn 2026 avustushaku
- Tietoa ja julkaisuja

Ahti-ohjelman vuosi 2025

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

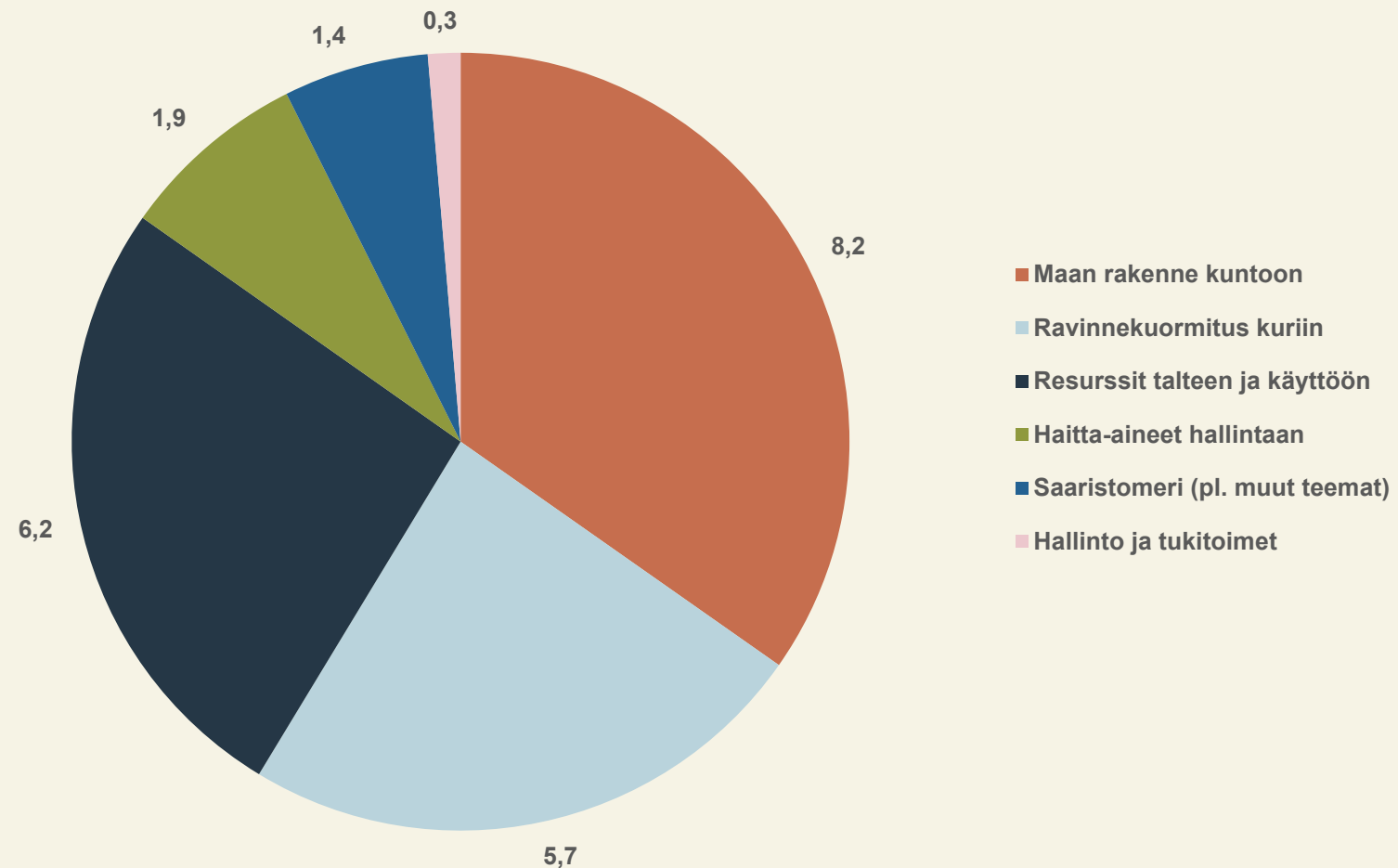
Kuva: Viivi Myllylä 2023

21.8.2026

3

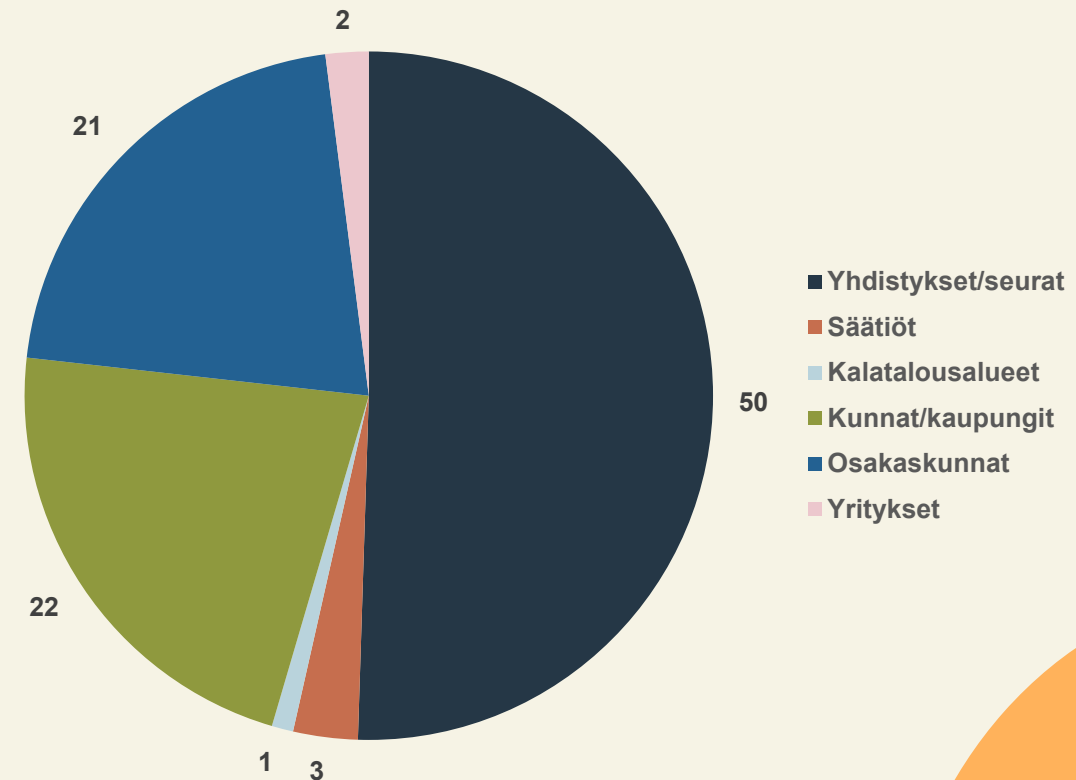
Vesien ja meren tilan parantamisen Ahti-ohjelma 2025

- Ahti-ohjelman toteutukseen käytettiin vuonna 2025 yhteensä noin 23 M €

Ravinnekuormitus kuriin - Kunnostukset vesistöissä ja valuma-alueilla

- Vuonna 2025 päättyi arviolta 93 hanketta
- Hankkeissa toteutettiin lähes 90 erilaista vesiensuojelutoimea
 - => Valuma-aluetoimenpiteiden osuus kasvussa (noin neljännes hankkeista)
- 85 % hankkeista kohdistui alle hyvän tilan tai riskissä olevaan vesistöön
- Toimenpiteet ovat pääsääntöisesti vesienhoidon tavoitteiden mukaisia
 - => Virkistyskäyttöpainotus vähenemään päin
- Uusia hankkeita käynnistettiin 99 (4,2 M €)

Maan rakenne kuntoon

- Kipsiä levitettiin vuonna 2025 yhteensä noin 16 300 pellohehtaarille
- Yhteensä kipsiä on levitetty vuodesta 2019 lähtien noin 84 000 hehtaarille

**=> Vähennys Itämeren
fosforikuormaan noin 117 t kg**

AIN3-yhteistyöhankkeessa pilotoidaan kolmen maanparannusaineen rinnakkaiskäyttöä

=> Tulossa: politiikkasuositukset maanparannusaineiden tukemiselle

Sokerijuurikkaan Tutkimuskeskus selvitti kipsin käyttöä lietalannan levityksen yhteydessä

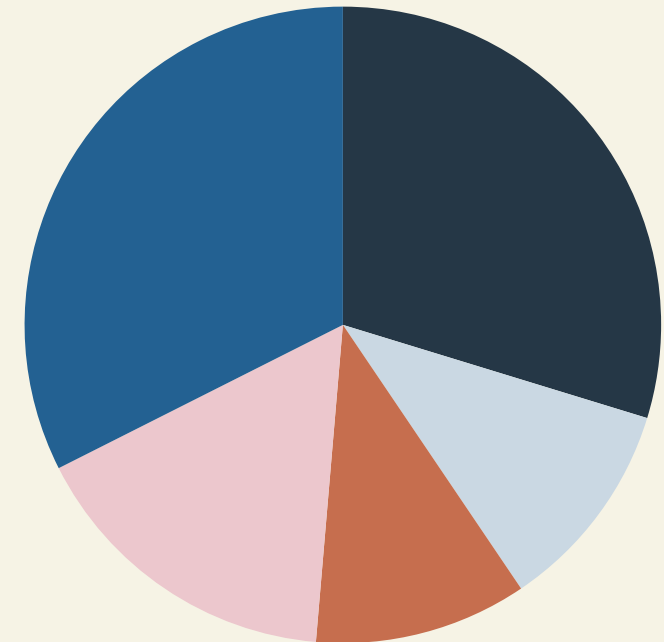
=> Tulokset mm. fosforin pidätyskyvystä ovat erittäin lupaavia

Resurssit talteen ja käyttöön

- Teema edistää energiataloutta, laadukkaiden kierrätysravinteiden tuotantoa ja ravinteiden kierrätystä tai talteenottoa
- Vuoden aikana valmistui 37 hanketta (27,1 M €)
 - Aiempaa laadukkaamman kierrätyksen piiriin saatiin 667 t typpeä ja 171 t fosforia vuodessa
 - **Vesistökuormituksen vähenemää saatiin aikaan arviolta 84,6 t typpeä ja 17,3 t fosforia vuodessa**
 - Energiatehokkuus parani: sähköenergiaa säästyi 17 800 MWh ja lämpöenergiaa 6 200 MWh vuodessa
- Avustuksia myönnettiin 20hankkeelle (5,8 M €)

Hankkeen teema (lkm)

- Jätevedet ja lietteet
- Biojäte
- Vesiensuojelu ja vesien biomassat
- Symbioosi
- Energia

Saaristomeri-ohjelma

- **Pilottialueet hakivat rahoitusta 7 uudelle hankkeelle**
 - Pilottialueilla toteutettu uomien ja kosteikoiden kunnostusta
 - Suunnitteilla uusia kosteikkoja, eroosiosuojauksia, tulvatasanteita sekä allas- ja pohjapatoketjuja
- **Tulosperusteisen rahoituksen kokeilu aloitettiin**
 - => 22 viljelijää sitoutuu peltojen fosforipitoisuuden alentamiseen
- **Kipsiä levitettiin 3 759 ha vuonna 2025**
 - Fosforikuormituksen vähenemä arviolta 59 tonnia (2019-2025)
- **Elintarvikealan yritysten yhteistyöhanke vahvisti yritysten keskinäistä yhteistyötä ja ymmärrystä vesivastuullisuudesta**
 - => Seuraavana tavoitteena yhteinen toimintamalli, jolla vähennetään ravinnekuormitusta sopimustuottajien alueella
- **Työtä Saaristomeren valuma-alueen maatalouden poistamiseksi HELCOM hot spot -listalta jatkettiin**

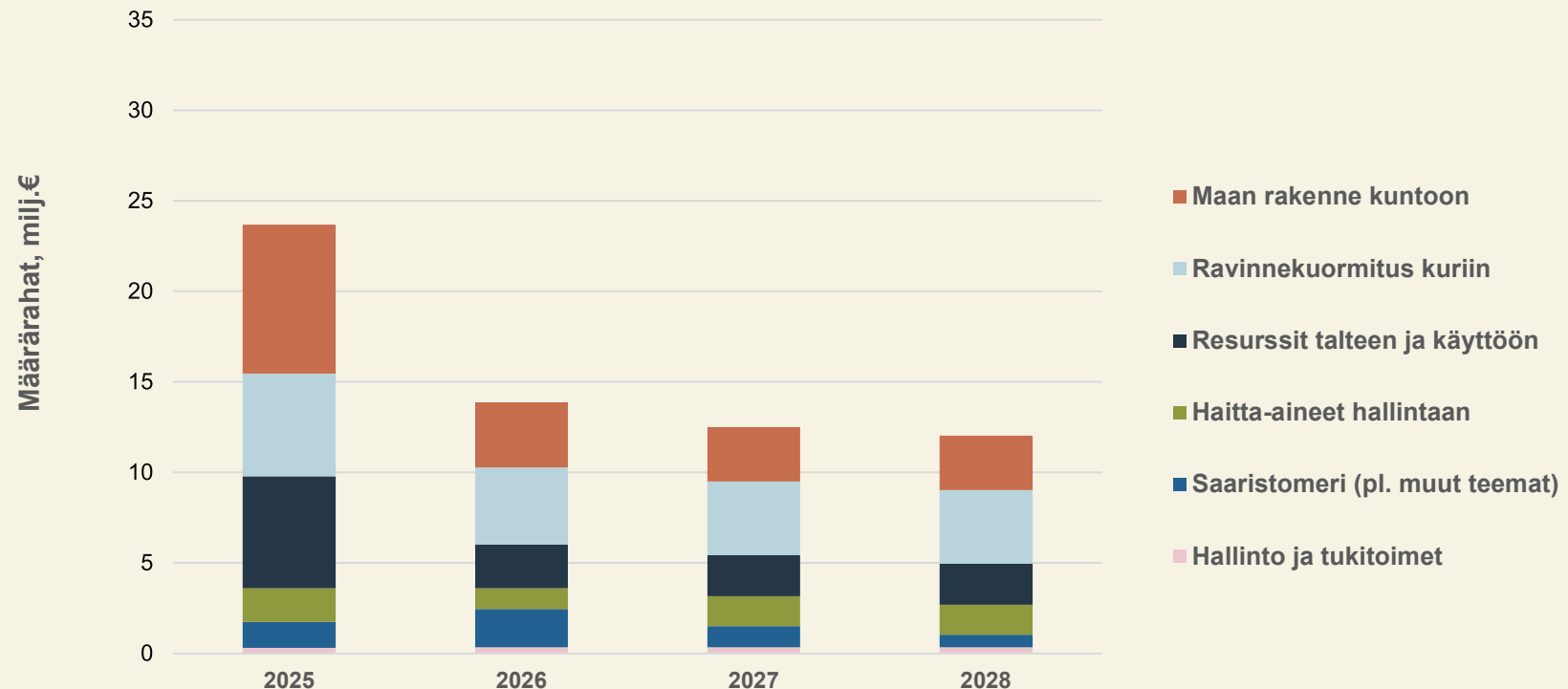

Kuva: Maria Timonen esittelemässä tulosperusteista pilottia viljelijöille marraskuussa 2025

Budjettinäköymä vuoteen 2028

- Ahti-ohjelmaan varattu vuosien 2024-2027 talousarvioissa yhteensä 30 miljoonaa euroa
- Lisäksi vesien- ja merenhoidon yleistä määrärahaa vuosittain 2 miljoonaa euroa
- Vuosina 2024-2026 aiempien talousarviovuosien määrärahoja vajaan 40 miljoonaa euroa
- Määrärahat pienenevät kun vanhat määrärahat, RRF- ja huoltovarmuusmäärärahat käytetty

Vesien- ja merenhoidon suunnittelu ja toimeenpano 2028-2033

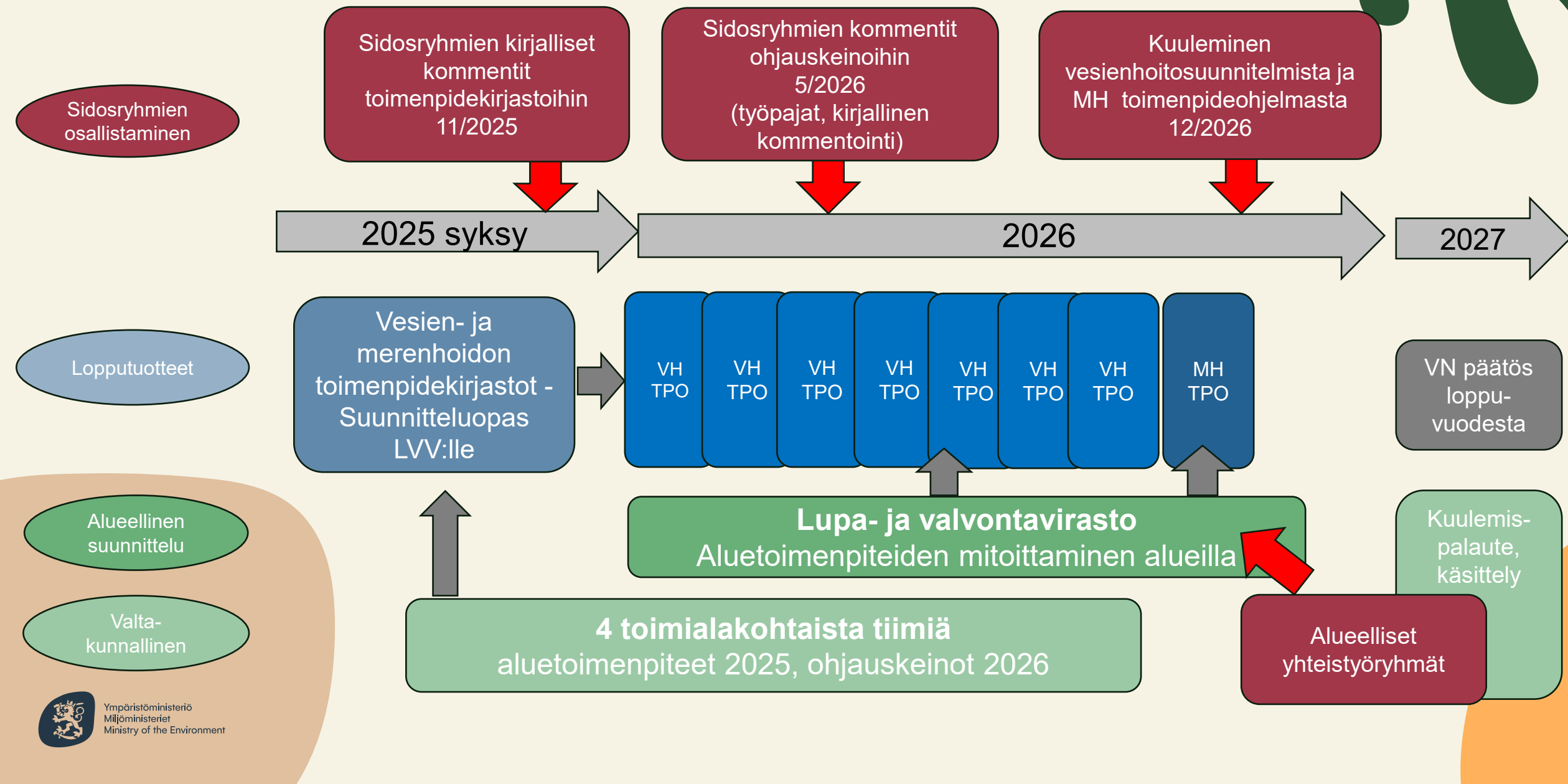
Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Vesien- ja merenhoidon suunnittelu ja toimenpideohjelmat 2028-2033

- Kauden 2028-2033 suunnittelussa pyritty vesien- ja merenhoidon toimenpideohjelmien parempaan integraatioon (Source to Sea)
- Valuma-aluesuunnittelu kirjattu nyt uutena toimenpiteenä
- Suunnittelu siirtynyt 2026 valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon (LVV)
- Toimeenpanon edistäminen siirtynyt Elinvoimakeskuksiin (5 + 1)
- Aluetoimenpiteet kohdennetaan ja niille asetetaan määrälliset tavoitteet (lkm, ha)
- Ohjauskeinot valtakunnallisia luonteeltaan, ei mitoitusta, ei alueellista kohdennusta
 - Ohjauskeinoilla pyritään edistämään aluetoimenpiteiden toimeenpanoa
 - Ohjauskeinoille pyritään määrittämään vastuutahot ja mittarit

Toimenpideohjelmien 2028-2033 suunnitteluprosessin aikataulu

Helmi- elinympäristö- ohjelma ja monimuotoisuustyö

- Helmin tarjoamat mahdollisuudet on hyvä pitää mielessä vesistökunnostuksia suunnitellessa
- Helmin toimet kaipaavat usein tuekseen valuma-alueiden toimia => synergiaa etsittävä aktiivisesti
- Ratkaisevaa eri toimien yhteishyötyjen tarkastelussa ovat elinvoimakeskusten sisäinen yhteistyö ja yhteyshanketoimijoihin

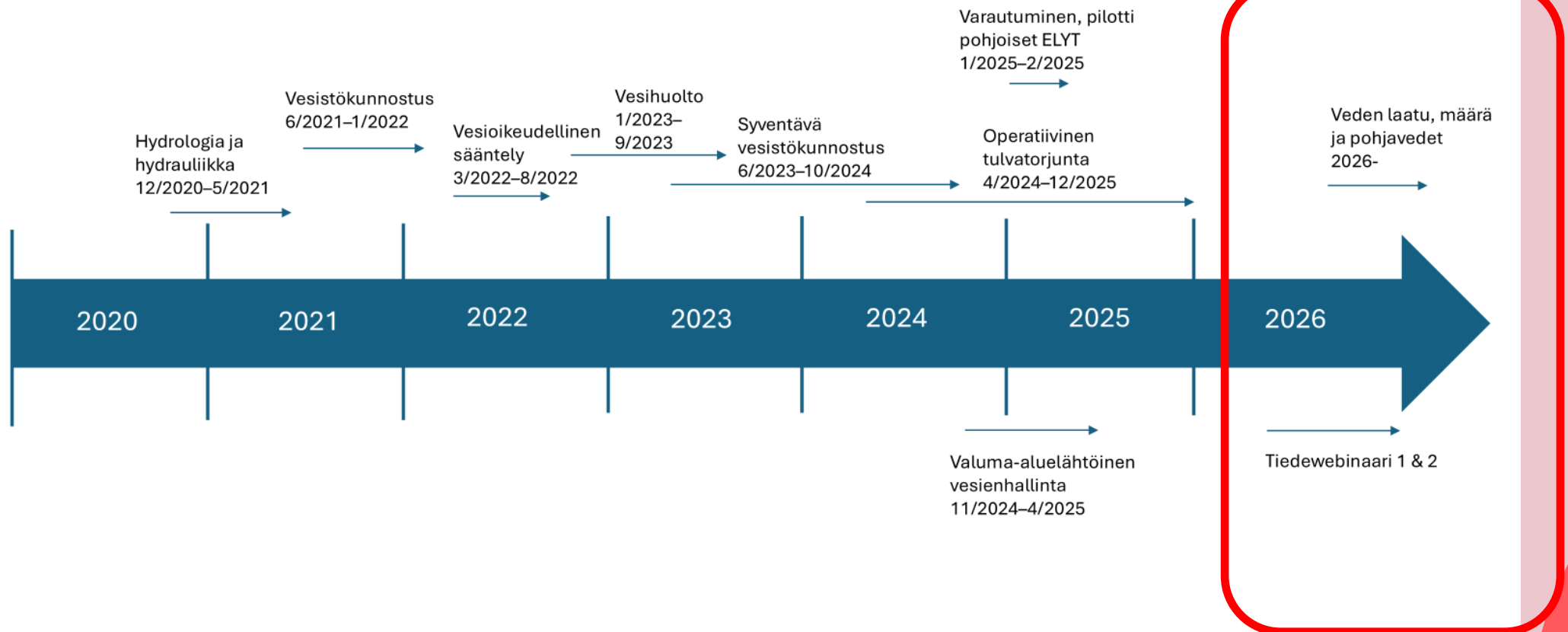

Vesiosaamisen kehittämishanke

VESIOSAAMISEN KEHITTÄMISHANKE

Vesiosaamisen kehittämishankkeen koulutukset

Tulossa olevat koulutuskokonaisuudet (YM rahoitteiset/ vesien ja merenhoitoon liittyvät)

Veden laatu, määrä ja pohjavedet –koulutuskokonaisuus

- Keskiössä elinvoimakeskusten ja LVV:n asiantuntijoiden tarpeet
- Sisältää noin 4-6 osakokonaisuutta
- Täydennetään jo tehtyä: uutta tutkimustietoa, luentoja sekä virastojen välisiä työpajoja
- Tavoitteena käynnistää koulutus vuoden lopussa 2026

Tiedewebinaarit

Kestoltaan lyhyehköjä 1-4h webinaareja

- Kehittävät elinvoimakeskusten ja lupa- ja valvontaviraston yhteistyötä korkeakoulujen kanssa
 - ⇒ Lisätään ymmärrystä uusimmasta vesitutkimuksesta ta valtionhallinnossa - **”tutkija tutuksi”**
 - ⇒ Lisätään ymmärrystä valtinhallinnon koulutus- ja tutkimustarpeista

1.10. (tai varapäivä 7.10.) Majavawebinaari

2.10. Patoturvallisuus, alkali-kiviainesreaktio

Syksyn 2026 valtionavustushaku Elinvoimakakeskuksissa

YM ja MMM vesiteemaiset valtionavustushaut

Vesien- ja merenhoitoa edistävät hankkeet

Pohjavesien suojelusuunnitelmien laatiminen

Vesitalous ja vesiluonnonvarojen kestävä käyttö

Kalataloudelliset kunnostukset

Vesihuoltolaitosten yhdistyminen ja yhteistyö

Haku auki 15.9. – 30.10. 2026

Tarkista kuulutuksesta, onko teeman haku jatkuva vai hakemusta jättö sidottu hakuaikaan

Tietoa ja julkaisuja

[RAHAT PINTAAN – rahoitusmahdollisuuksia](#)

HUOM! UUTTA!

[Arviointi maa- ja metsätalouden vesiensuojelutoimenpiteiden kustannusvaikuttavuudesta](#)

[Valuma-aluesuunnittelun tiekartta vuoteen 2030](#)

[Ahti-ohjelman vuosisuunnitelma 2026](#)

[Ahti-ohjelman vuosiraportti](#)

[Vesiensuojelun tehostamisohjelman loppuarviointi 2019-2023](#)

[Vesiosaamisen kehittämishanke](#)

Ympäristöministeriö, Ahti -ohjelma

Maria Laamanen

Ympäristöneuvos, ohjelmapäällikkö

maria.laamanen@gov.fi

p. 050 366 9849

Jenni Jäänheimo

Erityisasiantuntija

Erityisasiantuntija

Vesistökunnostushankkeet ja valuma-alueet

jenni.jaanheimo@gov.fi

p. 029 525 0349

Maija Vilpanen

Erityisasiantuntija

Ravinteidenkierrätys ja haitta-aineet

Maija.vilpanen@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment

